ROK XII

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 5

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 MARCA 1937 ROKU

W OBLICZU DEKLARACJI PUŁK. ADAMA KOCA

Po raz pierwszy od dłuższego czasu w życiu polskim ogłoszona została deklaracja programowa obejmująca w zwięzłej całości sumę zagadnień politycznych, gospodarczych i społecznych polskiej teraźniejszości; deklaracja nie pozostająca jednak pod bezpośrednim wpływem aktualnych, lecz przemijających, problematów. Ponieważ znaczna część przemówienia pułk. Koca poświęcona jest zrębom programu gospodarczego, które szczęśliwie tworzą organiczną całość z programem politycznym i społecznym — obowiązkiem życia gospodarczego jest ustosunkowanie się do tej deklaracji.

Myślą przewodnią, dokoła której skupia się program pułkownika Koca jest uznanie inicjatywy prywatnej i prywatnej własności. Stanowisko to pozostawia poza nawiasem zwolenników deklaracji wszystkich propagatorów gospodarki kolektywnej i etatyzmu, mniemamy, w jego jawnej lub ukrytej formie. Oczywiście, uznanie jednostki, jej uprawnień i interesów za główny bodziec życia gospodarczego, nie wyłącza w programie kontroli i interwencji Państwa, tam gdzie zaczyna się naruszenie równowagi interesów społecznych lub pomniejszenie majątku narodowego, tam gdzie wymagana jest harmonia w rozwoju całokształtu produkcji. Zastrzeżenie powyższe jest zrozumiałe, jeśli zważyć, że nawet w okresie szczytowym gospodarki liberalnej Państwo zawsze zachowywało w swej dyspozycji środki z zakresu polityki celnej czy fiskalnej, którymi wpływało na harmonię rozwoju gospodarczego; nadmierne stosowanie tych środków w skutkach różni się tym od umiarkowanego ich stosowania w okresie liberalizmu, że osiąga często cel uboczny, nieraz niezamierzony, sprowadzający się do faworyzacji etatyzmu i niszczenia inicjatywy prywatnej.

Podkreślenie użyteczności kapitałów jako czynnika produkcji, potępienie samowoli w zatargach pracy, przyjęcie za decydujące kryterium przy rozstrzyganiu tych zatargów możliwości realnych, utrzymania warsztatów pracy — oto strona społeczna programu gospodarczego, która obok trafnej zasady oparcia rozwoju gospodarstwa na postępującym dobrobycie rzesz pracowniczych i zatrudnieniu wszystkich rąk — musi być tutaj podniesiona.

Deklaracja oświadcza z naciskiem, że rozwój miast, rozwój rzemiosła, przemysłu i handlu stanowią zadanie pierwszorzędne i równoległe do poprawy gospodarki rolnej.

Postulat deklaracji o szczególnej opiece Państwa nad przemysłem, związanym z obroną narodową, oraz postulat dalszego rozwoju przemysłu przetwórczego dla eliminacji zbędnego przywozu i rozwoju eksportu — szczególnie bliskie są naszemu przemysłowi i często bardzo na tych łamach były formułowane.

Trudno jest istotnie w życiu gospodarczym znaleźć jednostki czy ugrupowania, które nie były by gotowe zasad tych przyjąć w całości. Przemawia w zasadach powyższych głębokie, na doświadczeniu oparte przekonanie, że tylko drogą stopniowego rozwoju wszystkich gospodarczo czynnych elementów, nie zaś drogą eksperymentu winniśmy w Polsce piąć się na wyższy poziom rozwoju ekonomicznego.

Przyjęcie bez zastrzeżeń programu pułkownika Koca, przez różnorodne środowiska nie świadczy bynajmniej, aby jego platforma zredukowana została do niespornych tylko zagadnień. Pamiętamy jak niedawno w niepokojąco licznych środowiskach podawane były w wątpliwość pewniki o potrzebie inicjatywy prywatnej, użyteczności kapitałów, czy konieczności dalszego uprzemysłowienia Polski.

Wyrażamy przekonanie, że podjęta realizacja tego programu da możność pełnego, bez zniekształceń, rozwoju jego założeń. Sądzimy, iż wzajemne temperowanie egoizmów w ramach programu będzie warsztatem, w którym wytworzy się postęp gospodarczy. Nie wątpimy wreszcie, że apel do zgody politycznej stworzy warunki, w których postęp ekonomiczny nie będzie miał hamulców pozagospodarczych.

I ZJAZD CHEMIKÓW POLSKICH

Związek Inżynierów Chemików organizuje pierwszy Ogólno-Polski Zjazd Inżynierów Chemików, który odbędzie się w Warszawie dn. 2 i 3 maja r. b. Protektorat nad Zjazdem raczył przyjąć Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Prof. Dr. Ignacy Mościcki, a przewodnictwo Komitetu Honorowego — p. Vice-Premier Gabinetu Ministrów, Inż. Eugeniusz Kwiatkowski.

Zjazd organizowany ma być pod dwoma zasadniczymi hasłami: chemia na usługach obrony kraju i zagadnienie samowystarczalności w dziedzinie surowców. Prace Zjazdu prowadzone będą w 7-miu sekcjach, mianowicie:

Sekcja inżynierii chemicznej i chemii gospodarczej,
Sekcja koksowniczo-gazownicza,
Sekcja kształcenia chemików,
Sekcja materiałów wybuchowych i chemii wojskowej,
Sekcja metalurgii i hutnictwa,
Sekcja przemysłu nieorganicznego,
Sekcja przemysłu organicznego.

Urządzane dotychczas przez Polskie Towarzystwo Chemiczne Zjazdy Chemików Polskich (dotychczas odbyły się dwa — w Warszawie i we Lwowie) mają charakter zjazdów naukowych, a głównym ich celem jest przedstawianie dorobku naukowego na niwie chemii czystej i stosowanej. Zjazd Inżynierów ma inne cele i zadania: zreferowanie postępów prac chemiczno-technicznych, zorientowanie się w dwuch naczelnych zagadnieniach, stanowiących hasła Zjazdu.

Należy zachęcić wszystkich inżynierów chemików do najliczniejszego wzięcia udziału w Zjeździe i zgłaszania referatów, których zadeklarowana liczba przekracza już w tej chwili sześćdziesiąt.

Zgłoszenia na Zjazd przyjmuje Związek Inżynierów Chemików, Warszawa, Krucza 14.

PAŃSTWOWA SZKOŁA CHEMICZNO-PRZEMYSŁOWA

W roku szkolnym 1935/36 zgłosiło się do Szkoły 133 kandydatów, z pośród których przyjęto na podstawie egzaminu sprawdzającego 68 uczniów (38 na wydział chemiczny i 30 na wydział ceramiczny).

Ogólna liczba uczniów na wydziale chemicznym wynosiła 105 i na wydziale ceramicznym 73.

Na podstawie egzaminu końcowego wydano świadectwa ukończenia wydziału chemicznego—10-ciu absolwentom i wydziału ceramicznego—8-u absolwentom.

W Komisji Egzaminacyjnej brali udział Delegaci Związku Przemysłu Chemicznego p. Prezes Inż. F. Wiślicki i p. Inż. W. Sommer.

Dzięki współdziałaniu Rady Opiekuńczej, Szkoła uzyskała 20 praktyk wakacyjnych dla uczniów wydziału chemicznego i 30 praktyk dla uczniów wydziału ceramicznego.

Wszyscy absolwenci obu wydziałów, z wyjątkiem powołanych do odbycia służby wojskowej, znaleźli zatrudnienie w swym zawodzie.

W roku sprawozdawczym Szkoła korzystała z subsydiów Związku Przemysłu Chemicznego i Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, co umożliwiło prowadzenie dożywiania 50 uczniów (wydano 2.136 ltr gorącego mleka i 8.500 bułek maśl.). Niezależnie od powyższego, Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu udzieliła stypendium jednemu z uczniów IV kursu wydziału chemicznego.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Podjęte zostały w Rzymie rokowania o rewizję umów kontyngentowych i rozrachunkowych z *Włochami.*

Rokowania o rewizję układu kontyngentowego z *Estonią* prowadzone są w Tallinie.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (NNry 5 i 6 „Informatora Eksportowego"):

Czechosłowacja. Obniżenie stawek celnych na barwniki organiczne dla przemysłu włókienniczego.

Chile. Podwyższenie cła na karbid.

Estonia. Ogłoszenie przepisów o kontroli pochodzenia importu i sprzedaży nawozów sztucznych.

Francja. Wprowadzenie podatku konsumcyjnego, pobieranego przy przywozie benzolu i innych węglopochodnych.

Łotwa. Zakaz przywozu makuchów.

Państwowy Instytut Eksportowy przystąpił do organizacji udziału firm polskich w międzynarodowych wystawach: w Algierze w okresie 20 marca — 4 kwietnia rb. i w Casablanca w okresie 10 — 25 kwietnia rb.

Udział firm polskich rozumiany jest jako ściśle kupiecki w formie dostarczenia prób, zaopatrzonych w cenniki i materiał propagandowy. Udział jest bezpłatny. Próbki i zgłoszenia przyjmowane są zasadniczo do dn. 5 marca.

P. S. J. Dulewski w Szanghaju (104 Pecking Road), jako przedstawiciel wydawnictwa „Far East Magazine", przygotowuje numer polski tego pisma. Firmy zainteresowane w części reklamowej tego wydawnictwa zechcą zwrócić się bezpośrednio, do wyżej wskazanej firmy.

KRONIKA

Dn. 25 lutego r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego. Na posiedzeniu tym rozpatrywany był bilans Związku za r. 1936 oraz preliminarz wydatków na r. 1937. Zarówno bilans jak i preliminarz zostały zatwierdzone przez Zarząd.

Jednocześnie była rozpatrywana sprawa Walnego Zgromadzenia. Zgromadzenie postanowiono zwołać na dzień 10 kwietnia r. b. O dniu i godzinie Walnego Zgromadzenia będą rozesłane, jak corocznie, listy polecone.

Porządek obrad Zgromadzenia będzie przewidywał referat na temat jednego z najbardziej aktualnych zagadnień gospodarczych oraz dyskusję. Wybór prelegenta i tematu nastąpi w niedługim czasie.

XVI Sprawozdanie Związku Przemysłu Chemicznego za r. 1936 zostanie rozesłane wraz z zawiadomieniem o Walnym Zgromadzeniu.

Do dnia 10 kwietnia r. b. również przewidziane jest opublikowanie wydawnictwa „Wytwórczość chemiczna w Polsce". Prace nad zredagowaniem wydawnictwa tego prowadzone blisko od roku przez Związek zostały zakończone i wydawnictwo znajduje się obecnie w druku.

Instytut Naukowy Organizacji i Kierownictwa organizuje dwa cykle wykładów: „Nowoczesna organizacja sprzedaży" oraz „Organizacja czynności korespondencyjnych". Wykłady odbywają się w Instytucie Organizacji (Warszawa, Mokotowska 51/53) i trwać będą od dn. 22 lutego do 8 kwietnia r. b.

Austriacko-Polska Izba Handlowa (Wiedeń, Ditscheinergasse 2) donosi nam, że firma „R. & E. Goebel", Wiedeń, Burggasse 83, pragnie objąć przedstawicielstwo na Austrię firm polskich, wyrabiających preparaty chemiczne dla przemysłu włókienniczego, skórzanego, papierniczego i t. p.

Polski Związek Inżynierów Budowlanych (Warszawa, Czackiego 1 m. 1) urządza na tegorocznych Targach Poznańskich (2 — 9 maja) Dział Budowlany. Program tego działu obejmuje, m. in., także następujące artykuły: materiały izolacyjne, farby, lakiery, pokosty, szkło, gumę i linoleum.

Zainteresowane przedsiębiorstwa zechcą porozumieć się z Sekretariatem P. Z. Inżynierów Budowlanych (tel. 517-87).

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 9 z dn. 13 lutego 1937 pod poz. 71 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 lutego r. b. o przesunięciu terminu do składania zeznań do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1937.

Zgodnie z tym rozporządzeniem — termin składania zeznań został przesunięty w roku podatkowym 1937 na dzień 1 kwietnia r. b., zaś termin płatności przedpłaty — przesuwa się na dzień 1 kwietnia 1937 r.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dn. 13 lutego r. b.

W Dz. Ust. Nr 10 z dn. 15 lutego r. b. ogłoszone zostało pod poz. 73 rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 29 stycznia 1937 o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej Państwa.

Rozporządzenie to daje ramy przygotowania obrony, a poszczególni ministrowie wydadzą szczegółowe przepisy w tej sprawie. W szczególności Minister Spraw Wojskowych i Minister Przemysłu i Handlu wyda przepisy dotyczące przygotowania do obrony obiektów przemysłowych.

W Dz. Ust. Nr 11 z dn. 19 lutego r. b. ogłoszone zostało pod poz. 67 rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10 lutego 1937 o zwolnieniu niektórych rodzajów tłuszczów z pod opodatkowania.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia, zwolnione są od podatku:

2) tłuszcze zestalone, wyprodukowane z oleju rzepakowego, lnianego lub konopnego,

b) tłuszcze mieszane, wyprodukowane ze smalcu, łoju, olejów: rzepakowego, lnianego lub konopnego, a także z tłuszczów zestalonych wyrobionych z tych olejów, z dodatkiem przepisowego środka rozpoznawczego i ew. innych składników nietłuszczowych, jak mleko, woda, żółtka i t. p.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia, przepisy wykonawcze wyda Minister Skarbu.

W Dz. Ust. Nr 10 z dn. 15 lutego r. b. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 13 lutego 1937, powierzające z dniem 25 lutego Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu czynności rozrachunkowe, związane z obrotem towarowym polsko-rumuńskim.

W Dz. Ust. Nr 12 z dn. 22 lutego r. b. ogłoszone zostało pod poz. 85 rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 10 lutego 1937 o zniżkach celnych.

Rozporządzenie to wprowadza dwie dodatkowe zniżki celne, interesujące bezpośrednio przemysł chemiczny, mianowicie:

oleje z węgla kamiennego o c. wł. powyżej 0,960 oraz mieszaniny tych olejów ze sobą lub kwasami karbolowymi (oleje impregnacyjne) opłacają za zezwoleniem Min. Skarbu cło, wynoszące 5% normalnej stawki celnej, przewidzianej w poz. 190;

kwas benzoesowy opłaca ze zezwoleniem Min. Skarbu cło, wynoszące 50% normalnej stawki celnej, przewidzianej w poz. 339.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do chwili trwania normalnego rozporządzenia o zniżkach celnych, t. j. do końca kwietnia r. b.

W Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr 5 z dn, 22 lutego r. b. ogłoszony został pod poz. 142 okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 8 lutego 1937 w sprawie opłat za kontrolę nad użyciem niektórych towarów, odprawianych za stosowaniem cła zniżonego na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych.

ECHA

* Celem wzięcia udziału w drugim etapie rokowań o zawarcie pełnego traktatu handlowego polsko-francuskiego, udał się do Paryża Inż. T. Zamoyski, w charakterze delegata Rady Traktatowej.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ FIRMY EDWARD GRONIOWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

	Cena w zł. za 1 kg.
Aceton	3.50
Ałun chromowy	0.70
Ałun krystaliczny	0.55
Antychlor krystaliczny	0.41
Biel cynkowa	0.72
Biel ołowiana	1.50
Boraks krystal.	0.90
Cerezyna biała II gat.	1.80
Cerezyna żółta	1.65
Chlorek magnezu	0.28
Chlorek baru	0.70
Chlorek cynku 98/100%	1.—
Chlorek wapna	0.40
Chlorek wapnia	0.28
Dwuchromian potasu	1.65
Dwuchromian sodu	1.40
Degras orygin. Stadlera Moelon I	1.35
" " " II	1.15
Dekstryna biała	0.60
* Esencja octowa 80%	2.70
Emetyk	6.50
* Formalina 40%	1.88
Fosforan sodowy 3[1] zasadowy	0.90
Fenol krystal.	3.10
Fluorek sodu	2.20
Glukoza nieskażona	0.60
Kaolina	0.14
Kreda zwykła szlamowana	0.08
Kreda ch. cz.	0.52
Kalafonia krajowa	0.68
Kalafonia amerykańska „Hercules“ N. jasna	1.30
* Kwas octowy 30% techn.	1.—
Kwas mrówkowy	2.35
Kwas mlekowy 50%	1.40
Kwas mlekowy 80%	2.40
* Kwas fosforowy chem. czysty	3.—
* Kwas fosforowy techniczny	2.20
Kremotartar	2.50
Kwas cytrynowy	4.65
* Kwas solny techn.	0.15
Kwas winowy kryst.	5.—
Litopon 30%	0.72
Minia ołowiana 99/100%	1.40
Minia żelazna	0.40
Nadboran sodowy	4.—
Nadmanganian potasu	3.50
Naftalin	0.70
Nigrozyna wodna	7.—
Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Olej rycynowy techniczny	1.80
Olej rycynowy medyczny	2.30
Olej kostny	4.50
Olej turecki 50%	0.85
Olej turecki 80%	1.40
Oropon (bejca dla skór) niem.	1.50
Bejca dla skór „Peroly“ franc.	1.40
Octan sodu	1.—
Ozokeryt czarny	2.—
Ozokeryt bielony	4.25
Parafina w taflach	1.15
Perhydrol 30%	3.20
Siarka	0.34
Siarczan glinu	0.24
Siarczan żelaza	0.15
Sól szczawikowa	1.42
Sól glauberska kryst.	0.09
Sól gorzka	0.19
Sadze angielskie	1.30
Tłuszcz z wełny jasny	1.10
Tłuszcz z wełny ciemny	0.60

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.“, Łódź tel. 195-96 195-97; Warszawa, Piusa XI. 3 m. 8, tel. 8-38-78.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“. Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu, sól glauberska kalc:
Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA“ Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Częstochowa 4. Wyłączna sprzedaż: D/H. Maurycy Luxemburg. Warszawa, Senatorska 28/30, tel. 6 00 19.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. KARPIŃSKI Spółka Akcyjna“, Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM“, Warszawa, Leszno 15, tel. 11-06-81,
Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW“ Sp. Akc., Warszawa. Złota 35, tel. 533-49

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 8.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 5.84-30.

Siarczek węgla:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa Mazowiecka 7. tel. 584-30.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.